

Književnost.

Slovenska književnost.

V Petrograd. Potopisne črtice. Po svojem opazovanju in po raznih virih sestavil Ljudevit Stiasny. V Gorici. Tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1898. 8.º Str. 344. Cena 72 kr. (Slovenske knjižnice snopič 69—72) — V „Slovenski knjižnici“ je izšlo malo tako znamenitih knjižic, kakor je ta-le. Gosp. Stiasny je pred nekaj leti potoval v Petrograd po jako dobro izbrani poti: Po Dunavu do Črnega morja, v Odeso, v Sevastopol, od tod poleg raznih mest do Harkova, potem v Moskvo, v Nižnji Novgorod in naposled v Petrograd. To pot je dovršil deloma po vodi, deloma peš, deloma s kolesom, deloma po železnici. — Za umnega bravca ni lahko kaj zanimivejšega kakor dober in resničen potopis. In o tej knjigi se sme reči, da je dober in resničen potopis. Gosp. Stiasny je izurjen in čvrst potnik, trezno opazuje in natančno opisuje. Ni pa na kratkem potovanju opazil vsega sam, kar je napisal, temveč se je oprl na razne vire.)

Oblika je v obče lepa in pravilna. Opušča pa naj pisatelj tisti nerodni *isti*, ki ga rabijo tako rade naše kancelije, ali pa *sadni*, ako misli izmed dveh jednega.

Želimo prav iskreno, da bi mogel pisatelj še mnogo potovati in objaviti še mnogo potopisov.

Božična noč. Ruski spisal N. V. Gogolj. Poslovenil Miloradović. — Plašč. Ruski spisal N. V. Gogolj. Prevel Miloradović. 8.º Str. 172. Cena 36 kr. (Slovenske knjižnice snopič 84—85.) — Ta zvezek nam podaja dve — če tudi mali, vendar — prav značilni delci iz Gogoljevega peresa. Prva povest, ako jo smemo tako imenovati, je polna zdrave šaljivosti in se nagiblje na bajno stran; druga je žalobnega značaja in izraža bridki realizem življenja. Pred povestima podaja knjižica dober Gogoljev življenjepis in njegovo karakteristiko. — Prevod je pravilen, semtertje je ostalo nekaj — menda tiskovnih pomot.

Jesus Kristus pravi Bog. Pregled najvažnejših dokazov tej temeljni resnici krščanske vere. Spisal dr. Ivan Svetina, katehet in profesor na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani. V Ljubljani. Natisnili J. Blaznikovi nasledniki. Založil pisatelj. 8.º Str. 93. Cena 44 kr. Po pošti 3 kr. več. — Tukaj so natančno, temeljito in pregledno sestavljeni dokazi, s katerimi

¹⁾ Opazka na str. 205 o „združenju najvišje duhovniške in posvetne vlade v carjevih rokah“ je pač nepremišljena. Taka vera in cerkev, katero rabi absolutni vladar za svoje namene, kakor hoče, je pač dobro o r o d j e, toda čisti resnici in pravi blaginji naroda ni v prid.

katoliško verska veda dokazuje, da je bil Kristus pravi Bog. Ker je tvarina nad vse važna, oblika prikupljiva in je čisti dohodek namenjen novi kapelici gimnazijski v Ljubljani, želimo jako, da bi se oglasilo za knjigo veliko kupcev in bravcev.

Glasba.

Missa in honorem B. M. V. de perpetuo succursu. Ad IV. voces inaequales cum Organo. Auctore Joanne Pogačnik. Op. IX. Pr. 60 kr. — Labaci 1899. Sumptibus auctoris. Typis J. Blasnik. — Med domačimi cerkvenimi skladatelji je znan Ivan Pogačnik po ljubkih skladbah, izmed katerih je mnoge objavil v „Cerkvenem Glasbeniku“, nekaj jih je pa sam izdal. Skladatelju se vidi, da je jako priden, da se vedno vadi in tako tudi vrlo napreduje

Maša je prav lepa in ne težka. Posebno dobro nam je délo, da skladatelj izpeljuje glasbene motive dosledneje, nego opazujemo pri marsikaterem naših skladateljev. Gospod skladatelj si je izbral koralni motiv iz introita maše B. M. V. de perpetuo succursu in ga dobro izpeljal v Kyrie, ki je najlepša točka v celi maši. — Napak ni, ker ima g. Pogačnik hvalevredno navado, da prav dobro pregleda vsako stvar, predno jo dá iz rok. — Prav toplo priporočamo to mašo vsem malo boljšim korom, a tudi slabejši jo bodo lahko izvajali. Dobi se v Tržiču pri skladatelju. *Arh.*

Laudes Eucharisticae tam in processionibus quam in expositionibus servientes. Ad IV. et V. voces. Composuit Ign. Hladnik, op. 36. Labaci. Sumptibus auctoris. Typis J. Blasnik, 1899. Cena 40 kr.

Naglica ni nikjer dobra, najmanj v umetnosti. Da bi nam gosp. Hladnik podal lahko izvrstnih skladb, priča marsikaka dobra, lepa misel v njegovih pesmih. A časa si ne vzame, da bi jo premislil in lepo izpeljal. Zato imajo skoro vse njegove kompozicije isti značaj. V dveh, treh taktih jih spoznaš. Prav je, da ima vsak umetnik svojo individualnost, a tista večna neizpremenljivost ni umetniška.

V št. 2. so besede: „Si quis manducaverit“ itd. uglasbene trikrat, a vedno v drugačnem ritmu! Modulacija ob koncu št. 3. je pač nedopustna. Hladnikovim skladbam sploh rado manjka dispozicije. Najboljša je št. 4. od „bella premunt hostilia“ dalje. Premnoga raba septimnih akordov napravlja značaj mehkužnosti in sentimentalnosti. Zato naj se jih cerkveni skladatelji ogibljejo.

Delo 36. priporočamo srednjim zborom. Efekta bo napravilo pri procesijah. *Arh.*